

Laidiens: 05.02.2010., Nr. 21

Ministru kabineta noteikumi Nr.98

Rīgā 2010.gada 2.februārī (prot. Nr.6 22.§)

Labturības prasības cāļu turēšanai un izmantošanai gaļas ražošanai

Izdoti saskaņā ar Dzīvnieku aizsardzības likuma 10.panta 1.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka labturības prasības tādu cāļu (*Gallus gallus*) turēšanai un izmantošanai, kuri paredzēti gaļas ražošanai.
2. Noteikumos lietotie termini:
 - 2.1. cālis – *Gallus gallus* sugas dzīvnieks, ko audzē gaļas ražošanai;
 - 2.2. novietne – atsevišķa norobežota platība ar vienu vai vairākām mītnēm, kurā tur cāļus;
 - 2.3. mītne – novietnes ēka, kurā tur cāļu saimi;
 - 2.4. izmantojamā teritorija – teritorija, kurā uz pakaišiem pastāvīgi uzturas un brīvi pārvietojas cāļu saime;
 - 2.5. saimes blīvums – cāļu kopējais dzīvsvars uz vienu izmantojamās teritorijas kvadrātmetru, kuri vienlaikus uzturas kādā mītnē;
 - 2.6. saime – cāļu grupa, kas izmitināti novietnes mītnē un vienlaikus tajā uzturas;
 - 2.7. dienas mirstības koeficients – vienas diennakts laikā vienā mītnē mirušo cāļu skaits (ieskaitot izbrāķētos un slimības vai citu iemeslu dēļ nogalinātos), kas dalīts ar kopējo cāļu skaitu, kuri tajā dienā atradās mītnē, un reizināts ar 100;
 - 2.8. koeficientu summa – kopējā dienas mirstības koeficientu summa laikposmā no cāļu saimes ievietošanas mītnē līdz izvešanai no mītnes;
 - 2.9. dienesta pilnvarots veterinārārsts – veterinārārsts, kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulas (EK) Nr.854/2004, ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu, I pielikuma III sadaļas IV nodaļas A daļu ir kvalificēts šādam amatam un kuru pilnvarojis Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk – dienests) ģenerāldirektors.
3. Noteikumus nepiemēro cāļu turēšanai:
 - 3.1. inkubatoros;
 - 3.2. novietnēs, kurās ir:

3.2.1. mazāk par 500 cāļiem;

3.2.2. tikai vaislai audzēti cāļi;

3.2.3. mītnēs un brīvās turēšanas sistēmā audzēti cāļi saskaņā ar Komisijas 2008.gada 16.jūnija Regulas (EK) Nr.543/2008 par kārtību, kādā piemērojama Padomes Regula (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz mājputnu gaļas tirdzniecības standartiem, V pielikuma "b", "c", "d" un "e" apakšpunktu;

3.2.4. bioloģiski audzēti cāļi saskaņā ar Padomes 2007.gada 28.jūnija Regulu (EEK) Nr.834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr.2092/91 atcelšanu.

4. Īpašnieks vai turētājs nodrošina, ka mītne atbilst šo noteikumu II nodaļā noteiktajām prasībām.

5. Dienests uzrauga šo noteikumu prasību izpildi un veic pārbaudes saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulu (EK) Nr.882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem.

6. Dienests katru gadu līdz 30.jūnijam informē Eiropas Komisiju par valsts uzraudzības un kontroles rezultātiem un veikto pārbaudžu skaitu saistībā ar šo noteikumu izpildi, kā arī iesniedz plānoto pasākumu sarakstu problēmu risināšanai.

7. Putnkopības nozaru profesionālās biedrības un nodibinājumi izstrādā labas pārvaldības prakses rokasgrāmatu, kurā ietver ieteikumus šo noteikumu izpildei. Labas pārvaldības prakses rokasgrāmatu saskaņo ar dienestu.

8. Zemkopības ministrija informē Eiropas Komisiju par normatīvajiem aktiem, kas nosaka sankcijas, ja šo noteikumu prasības tiek pārkāptas līdz 2010.gada 30.jūnijam, un tādu normatīvo aktu grozījumiem, kuri attiecas uz šo noteikumu prasību izpildi.

II. Labturības prasības cāļu turēšanai

9. Cāļus nodrošina ar barību nepārtraukti vai noteiktās barošanas reizēs.

10. Cāļus nedrīkst atstāt bez barības vairāk nekā 12 stundas pirms paredzētās kaušanas.

11. Cāļus nodrošina ar brīvi pieejamu ūdeni, ja praktizējošs veterinārārsts nav noteicis citādi. Dzirdināšanas iekārtas ierīko un uztur, lai novērstu ūdens piesārņošanas un izšļakstīšanos.

12. Mītnē nodrošina cāļu fizioloģiskajām vajadzībām atbilstošu:

12.1. temperatūru;

12.2. gaisa mitrumu;

12.3. ventilāciju, kas pievada svaigu gaisu, novērš ūdens kondensāta un cāļu veselībai kaitīgu gāzu uzkrāšanos.

13. Īpašnieks vai turētājs nodrošina cāļu un mītnes aprīkojuma pārbaudes vismaz divas reizes dienā. Pārbaudes laikā konstatētos aprīkojuma bojājumus, kas rada draudus cāļu veselībai vai dzīvībai, nekavējoties novērš.

14. Ja cāļiem konstatē veselības vai uzvedības traucējumus, vispirms novērtē to turēšanas apstākļus. Ja veselības vai uzvedības traucējumu cēlonis ir turēšanas apstākļu nepilnības, kuras nav iespējams novērst nekavējoties, nepilnības novērš pēc cāļu izvešanas no novietnes.

15. Slimus vai smagi ievainotus cāļus saskaņā ar praktizējoša veterinārārsta norādījumiem ārstē vai nekavējoties brāķē un nogalina.
16. Mītņu, aprīkojuma vai piederumu daļas, kas nonāk saskarē ar cāļiem, regulāri, kā arī katru reizi pēc cāļu partijas kaušanas vai pirms jaunas partijas ieviešanas tīra, mazgā un dezinficē, kā arī nodrošina lietoto pakaišu aizstāšanu ar tīriem pakaišiem.
17. Mītnē ierīko apgaismojumu, kas nodrošina vismaz 20 luksu apgaismojuma intensitāti, mērot putnu acu līmenī, un apgaismo vismaz 80 % no izmantojamās teritorijas. Ja nepieciešams, apgaismojumu var īslaicīgi samazināt, ievērojot veterinārārsta norādījumus.
18. Mītnē nodrošina apgaismojuma režīmu saskaņā ar 24 stundu ciklu un vismaz sešas stundas ilgu tumsas periodu ar vismaz vienu nepārtrauktu četras stundas ilgu tumsas periodu. Ja nepieciešams, pirmo septiņu dienu laikā no brīža, kad cāļi ir ievietoti mītnē, un pēdējo triju dienu laikā pirms to paredzētās kaušanas apgaismojuma režīmu var mainīt, ievērojot veterinārārsta norādījumus.
19. Mītņu grīdas noklāj ar sausiem un irdeņiem pakaišiem.
20. Mītnē nodrošina iespējami zemāku trokšņa līmeni, kā arī nepieļauj pēkšņu trokšņa rašanos. Ventilācijas, barošanas un citas iekārtas konstruē, novieto, darbina un to tehnisko apkopi veic tā, lai neradītu troksni vai tā līmenis būtu iespējami zemāks.
21. Īpašnieks vai turētājs par mītņi apkopo šādu informāciju:
- 21.1. ievesto cāļu skaits;
- 21.2. cāļu šķirnes vai hibrīdi;
- 21.3. konstatētais mirušo putnu skaits katrā pārbaudes reizē, norādot cēloņus, ja tādi ir zināmi;
- 21.4. izbrāķēto putnu skaits katrā pārbaudes reizē, norādot pamatojumu;
- 21.5. atlikušo putnu skaits pēc cāļu aizvešanas;
- 21.6. izmantojamā teritorija.
22. Šo noteikumu 21.punktā minēto informāciju glabā trīs gadus pēc pēdējā ieraksta izdarīšanas un uzrāda pēc dienesta inspektora pieprasījuma.
23. Standarta saimes blīvums mītnē nepārsniedz 33 kilogramus uz kvadrātmetru izmantojamās platības.
24. Saimes blīvumu var palielināt līdz 39 kilogramiem uz kvadrātmetru, ja papildus tiek ievērotas šo noteikumu III nodaļā noteiktās prasības.
25. Saimes blīvumu mītnē var palielināt virs 39 kilogramiem uz kvadrātmetru, ja papildus tiek ievērotas šo noteikumu III un IV nodaļā noteiktās prasības.

III. Papildu prasības saimes blīvuma palielināšanai līdz 39 kilogramiem uz kvadrātmetru

26. Par lēmumu palielināt saimes blīvumu līdz 39 kilogramiem uz kvadrātmetru īpašnieks vai turētājs paziņo dienestam.
27. Īpašnieks vai turētājs informē dienestu vismaz 15 darbdienas pirms plānotās saimes ieviešanas, norādot precīzu cāļu skaitu.